

การประยุกต์ใช้กฎการกระจายเบรคฟอร์ดกับการใช้วารสารภาษาไทย
ในห้องสมุดธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

สุกัญญา มฤณอรฤติ

สำนักหอสมุด

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำผลการกระจายแบรดฟอร์ด มาประยุกต์ใช้กับวารสารภาษาไทยในห้องสมุดธรรมศาสตร์ โดยนำเอาความถี่ของการใช้วารสารภาษาไทย และความถี่ของการวิเคราะห์เนื้อหาบทความวารสารภาษาไทยมาใช้เป็นเกณฑ์ ใช้ผลการกระจายแบรดฟอร์ดมาใช้ในการจัดกลุ่มวารสารกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย วารสารภาษาไทยจำนวน 475 ชื่อ มีเกณฑ์ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างคือ เป็นวารสารที่ห้องสมุดธรรมศาสตร์บอกรับเป็นสมาชิกตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และวารสารที่ได้รับอิทธิพลจากการตั้ง 1 ปีขึ้นไป การรวบรวมข้อมูลใช้แบบบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับปัจจุบันเป็นรายวัน บันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลเป็นเวลาจำนวน 60 วันทำการ ระยะเวลาการเก็บข้อมูลคือ เวลา 8.00น., 10.00น., 12.00น., 14.00 น., 16.00 น., 18.00 น. เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม-12 มีนาคม พ.ศ. 2538 วิธีการบันทึกข้อมูลการใช้วารสารในแต่ละช่วงเวลาหากพบว่ามี การหยิบหนังสือออกจากชั้นไปอ่านใช้วิธีขีดรอยคะแนน (/) ลงในช่องบันทึกข้อมูล ส่วนการบันทึกความถี่ในการใช้วารสารฉบับย้อนหลังจะใช้ทั้งแบบบันทึกการยืมในห้องสมุดและยืมออกนอกห้องสมุด ใช้สถิติตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2528 - ธันวาคม พ.ศ. 2537 รวมเวลา 10 ปี ผลจากการบันทึกและการหาค่าเฉลี่ย พร้อมกับจัดเรียงตามกฎของแบรดฟอร์ดพบว่าสามารถจัดเรียงวารสารได้ 10 เรียง โดยในเรียงที่ 1 (เรียงแกน) มีวารสารที่มีความถี่สูงสุดคือ 9319 ครั้ง ได้แก่ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ซึ่งเรียงที่ 2 มีเพียง 2 ชื่อ คือ มติชนสุดสัปดาห์และสรุปข่าวธุรกิจ และเรียงที่ 10 มีวารสารจำนวน 310 ชื่อ โดยค่าเฉลี่ยของความถี่ในการจัดเรียงมีค่าเท่ากับ 9647.9 ใกล้เคียงกับจำนวนความถี่สูงสุดคือ 9319 ครั้ง ส่วนผลการรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์บทความที่มีเนื้อหาทางวิชาการ การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารแต่ละชื่อจะวิเคราะห์ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง (จากฉบับปัจจุบัน) ทุกชื่อใช้การขีดรอยคะแนน (/) ลงในช่องบทความที่มีเนื้อหาทางวิชาการและใช้การขีดรอยคะแนน (/) ในช่องที่มีบทความทั้งหมด และนำมาหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ปรากฏว่าสามารถจัดกลุ่มวารสารได้ 10 เรียง และใน

รชนที่ 1 มีวารสารจำนวน 118 ชื่อ มีบทความสูงสุดและมีคุณภาพที่สุดส่วนรชนที่ 10 มีวารสารเพียง 4 ชื่อเมื่อนำรายชื่อวารสารรชนที่ 1 ของแต่ละกลุ่มของการศึกษามาเทียบชื่อวารสาร ปรากฏว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เพราะวารสารที่มีบทความทางวิชาการสูง มีจำนวนมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับความถี่ของการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า

วารสารที่มีความถี่ของการวิจัยสูงสุดจัดอยู่ในรชนที่ 1 คือ รชนแกนจะประกอบด้วยวารสารที่มีความถี่ในการวิจัยสูง และวารสารในแต่ละรชนจะเพิ่มขึ้นโดยที่แต่ละชื่อเรื่องจะมีความถี่ในการวิจัยลดลงตามลำดับของรชนวารสาร ในรชนสุดท้าย ๆ จะเป็นวารสารที่ถูกรับใช้เพียงครั้งเดียว ซึ่งสอดคล้องตามกฎการกระจายของแบรดฟอร์ดและผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร ปรากฏว่าวารสารที่มีเนื้อหาทางวิชาการสูงสุดจะอยู่ในรชนที่ 1 ผลิตบทความได้สูงสุด รชนต่อมาเป็นกลุ่มที่ผลิตได้รองลงมา และพบว่าจำนวนวารสารในแต่ละรชนเพิ่มขึ้นในขณะที่กำลังการผลิตบทความลดลงและสอดคล้องกับกฎการกระจายของแบรดฟอร์ด

THANMASAT UNIVERSITY
สำนักหอสมุด